

Různé duchovní proudy

Nechci popisovat různé duchovní proudy, ale spíše obecně uvažovat a umožnit vám široký pohled na téma.

Jezuita Anthony de Mello v knize "Minutová moudrost" popsal tři stupně na cestě duchovního vývoje: díváte se na strom a nejprve vidíte strom. Díváte se pozorněji a vidíte něco úplně jiného. V nejvyšším stadiu duchovního vývoje vidíte opět - strom!

Každý si pod pojmem "duchovno" a "duchovní" může představovat něco jiného. Snad proto je tolik zmatků a nikdy nouze o tajemno. Ke slovu "duchovní" nás mohou napadat různé asociace. Například:

produhovnělý (básník, literát, spíše oduševnělý)
křesťan (ten, který pracuje s pojmy duch, duše, farář)
jakkoli zbožný (muslim, uctíváč totemových zvířat)

Ovšem když byste zkusili vyjmenovat "různé duchovní proudy", objevíte zcela jinou pestrost. Lidí většinou napadne:

křesťanství (tedy náboženství, kde se s pojmem duše pracuje zcela specificky)
hinduismus (většinou nikdo v Evropě ani netuší, jak to v něm s duší je)
spiritismus, okultismus (tedy spíše disidentství, odpadlictví, alternativu, čarodějnictví kolem velkých "světových" náboženství)
astrologie a pod.

Duchovní proud již znamená jakousi organizovanost, že si bude víc lidí podobných a budou o uniformitu usilovat. Lidé však většinou za "duchovní" považují všechno, co je nad práci, spánek a jídlo, co není nezbytně nutné k životu, co zavání tajemnem a jakkoli zachází s božskými silami.

Povrchní religionistická kategorizace pomíchala v hlavách prostých lidí dohromady náboženství, která jsou naprosto rozdílná, ve kterých jde na jedné straně o věčné bytí a na druhé o nebytí, náboženství, která věří v jedinečnost daru života a naopak v nekonečný řetězec rození, ta, která věří v jednoho Boha, v tisíce bohů i pouze v lidské sebezdokonalování.

Vede to k tomu, že "duchovní" se stává vyvanulým, zprofanovaným pojmem, vyvolávajícím spíše averzi nad povrchností.

Ve slovníku najdete: duch = všeslovanský výraz, dech, základ *dheus*, souvisí s řeckým *theos* = bůh a dále s německým Tier = zvíře, "dýchající" tvor.

Tedy "duchovní" znamená vždycky něco důležitého pro život, co se od života nedá oddělit. Proto neuznáváme hranici duchovní kontra neduchovní.

Pokusme se přistupovat k různým duchovním proudům z hlediska naší křesťanské identity, která nám dává klíč v přístupu k "duchovnu".

1. Je všechno rovnocenné (odkud se vzalo toto "demokratické" přesvědčení)? Neexistují "duchovna" lepší a horší? Nehrozí podvod, lež? Můžete si dovolit říct, např., že nějaký velký duchovní vůdce je podvodník, terorista, uvěřil démonovi místo andělovi? Politici si to už nesmí dovolit (viz Berlusconi a 11. září).
2. Je všechno velký rozkrájený koláč, má každý kousek pravdy a všichni dohromady také? Tak si to spousta lidí myslí. Neexistuje jedna pravda.
3. Nemá nikdo pravdu? Negace, skepse věřit čemukoli.
4. Máme pravdu my? (dokáže naše/mé duchovno integrovat ostatní - viz pohanství,

židovství, křesťanství, islám?)? Mohu být křesťanem, někoho považovat za vyloženého modláře, někoho za bratra, někoho za upřímného hledače?

Různé duchovní proudy mohou být i uvnitř církve, alespoň se v tomto smyslu takové označení používá - vyjmenujte jaké. Například liberalismus, ortodoxie, pietismus, charismatické hnutí, letniční hnutí.

Bohužel - i zde dochází často k zjednodušování - lidé používají jednoduchou linku: - málo duchovní + hodně duchovní. Jak byste čelili výtce, že jste málo duchovní křesťané?

Bylo by dobré zbavit se průrvy mezi "duchovnem" a "neduchovnem".